

Тацій В. Я. – доктор юридичних наук, професор, почесний президент НАПрН України, академік НАН України, голова ГО «Всеукраїнська асоціація кримінального права», ректор Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Шановні колеги!

Міжвідомча науково-практична конференція «Тіньова економіка: світові тенденції та українські реалії», організована за сприяння ГО «Всеукраїнська асоціація кримінального права», Національної академії внутрішніх справ, є одним із перших наукових заходів, метою якого є комплексний розгляд проблем детінізації сучасної української економіки і ролі в цьому процесі науки кримінального права.

По-перше, упродовж 15 років чинності Кримінального кодексу України суспільство й держава змогли оцінити його положення за критеріями ефективності, справедливості, гуманності, демократичності. Безумовно, значний масив змін, унесених до Кодексу після його прийняття, свідчить, що на сучасному етапі розвитку суспільства і держави він не повною мірою відповідає запитам сьогодення, зумовленим розвитком суспільних відносин, інтеграцією України до міжнародного європейського простору, а також недостатньо враховує передовий зарубіжний досвід. Чинний закон про кримінальну відповідальність потребує наукового переосмислення його положень з огляду на фундаментальні положення правової доктрини в сучасному суспільстві. Передусім ідеться про вплив кримінального права на сталий розвиток України через детінізацію її економіки.

По-друге, у квітні 2015 року на 13-му Конгресі ООН прийнято Дохійську декларацію із запобігання злочинності та кримінального правосуддя. Її прийняття підтвердило, зокрема, відданість світової громадськості ідеї забезпечення верховенства права й запобігання та протидії злочинності в усіх її формах і проявах на національному та міжнародному рівнях, а також прихильність ідеї забезпечення принципу поваги до людської гідності. Дотримання цього безпосередньо пов'язано з реалізацією правом своїх соціальних функцій.

Положення Конвенції, безперечно, позначаться на подальшому розвитку доктрини кримінального права та законодавства про кримінальну відповідальність, надаючи можливість широкого наукового пошуку щодо ролі й функцій кримінального права в умовах інтеграції України до європейського співтовариства.

Дослідники теорії права ще на початку ХХ ст. звертали увагу на його соціальне призначення та, відповідно, соціальні функції. Як відомо, соціальне призначення права полягає в упорядкуванні, унормуванні всіх сфер суспільного життя, у створенні таких умов, за яких усе суспільство і кожен його член могли би нормально існувати й розвиватися. Різноманітні аспекти соціальних функцій права слугували предметом численних обговорень і дискусій на сторінках наукових видань. Однак для кримінально-правової думки зазначене питання є відносно новим. Зазвичай фахівці цієї галузі виокремлюють охоронну, регулятивну, виховну й профілактичну функції. Здавалося б, питання функцій кримінального права можна вважати вирішеним і таким, що не потребує подальшого розгляду. Проте вкотре наголосимо, що звернення до теорії права як витоку численних юридичних наук, до її загальних положень та нових напрацювань є важливою передумовою розвитку будь-якої галузевої науки.

Предметом дискусій учасників конференції слугуватимуть проблемні теоретичні та практичні питання детінізації економіки. Учасниками конференції стали керівники державних та місцевих органів влади, провідні вчені, а також практичні працівники. Захід підтримали понад 120 осіб, серед яких – фахівці в галузі економіки, господарського права, кримінального права, кримінології, кримінального процесу, які надіслали доповіді.

Наукові доробки всіх учасників форуму опубліковано, що дає змогу побачити широкий спектр підходів науковців і практиків до непростой проблеми детінізації української економіки через призму світових тенденцій.

Досвід засвідчує, що обмін думками під час обговорення дискусійних питань сприяє досягненню визначених завдань, адже, як свого часу зазначав Рене Декарт, немає настільки віддалених явищ, пізнання яких не можна було б зрозуміти.